

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia	09.04.2026 13:16:04 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (7 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Lupa- ja valvontavirasto

PL 20

13035 LVV

kirjaamo@lvv.fi

Viite: LVV-U/21896/2026

Metsähallituksen lausunto Tervakankaan tuulivoimala-alueen Natura-arvioinnista, Puolanka

Lupa- ja valvontavirasto on kuuluttanut Puolangan kunnassa sijaitsevan Tervakankaan tuulivoimala-alueen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostus). YVA-selostuksessa tarkastellaan hankkeen toteuttamatta jättämisen (VE0) lisäksi yhtä toteuttamisvaihtoehtoa (VE1), jossa alueelle rakennetaan enintään 9 tuulivoimalaa. Lisäksi hankkeessa tutkitaan sähkönsiirtoreittiä SVE1, jossa hankealue liitetään noin 20,8 kilometrin pituisella 110 kV voimajohdolla hankealueen eteläpuolelle Kajaven Seitenoikea-Puolanka 110 kV voimajohtoon. Hankkeesta vastaa Tuulivoimapuisto Tervakangas Ky.

YVA-selostuksen liitteenä on luonnonsuojelulain (LSL) 35 § mukainen Natura-arviointi, jossa arvioidaan hankkeen vaikutukset Kiiminkijoen, Ison Jänisjärven lehdon ja leton, Huokostörmän, Iso Saarisuon ja Kuirivaaran Natura 2000 -alueiden suojeluperusteisiin. Alueet ovat joko kokonaan tai osittain Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Kiiminkijoen Natura-alueella on myös Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnoimia vesialueita. Metsähallitus lausuu asiasta LSL 35 § tarkoittamana Natura-alueen maanhaltijana.

Kiiminkijoki (SAC/FI1101202)

Kiiminkijoki sivupuroineen on valjastamaton virtavesikokonaisuus, jonka suojelu on toteutettu pääosin koskiensuojelulla ja vesilaililla. Joki sivu-uomineen ja järvineen halkoo lukuisia valtion luonnonsuojelualueita ja suojeluun varattuja alueita. Alueen suojeluperusteina on neljä direktiiviluontotyyppiä sekä luontodirektiivin liitteen II lajeista liitetatar.

Huokostörmä (SAC/FI1200408)

Huokostörmä on vanhojen metsien ja soiden luonnehtima Natura 2000 -alue, jonka suojeluperusteina on kymmenen luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä. Alue on kokonaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnoimaa valtionmaata, josta tullaan jatkossa perustamaan lakisääteinen luonnonsuojelualue.

Ison Jänisjärven lehto ja letto (SAC/FI1200454)

Metsähallitus

PL 80 (Opastinsilta 12 C)

FI-00521 HELSINKI, Suomi Finland

Tel. 0206 39 4000

kirjaamo@metsa.fi

www.metsa.fi

Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Pienikokoisella Ison Jänisjärven lehdon ja leton Natura-alueella esiintyy huurresammallähteiden kaltaisia harvinaisia luontotyyppisiä ja vaateliasta putkilokasvi- ja sammalajistoa. Noin neljännes alueesta on valtionmaata, joka tullaan perustamaan jatkossa luonnonsuojelualueeksi. Alueen suojeluperusteina on kuuden direktiiviluontotyyppin lisäksi salassa pidettävä luontodirektiivin liitteen II kasvilaji.

Kuirivaara (SAC/FI1200406)

Kuirivaaran Natura-alue on laaja vaaraselänne, jolla tavataan mm. kasvillisuudeltaan arvokkaita lehtoja, lettoja ja vanhoja vaarakuusikoita. Alueella on yksi YSA-alue ja Luontopalvelujen hallinnoima Kuirivaaran lehtojensuojelualue, ja loppuosa Natura-alueesta on toistaiseksi suojelualueeksi perustamatonta valtionmaata. Kuirivaaran Natura-alueen suojeluperusteina on 13 direktiiviluontotyyppiä sekä luontodirektiivin liitteen II lajit liito-orava ja lettorikko.

Iso Saarisuo (SAC/FI1200453)

Iso Saarisuon Natura-alue on vesitaloudeltaan luonnontilaisena säilynyt vaaranalus-rinnesuo. Alue on kokonaan valtion luonnonsuojelutarkoitukseen varattua aluetta, josta perustetaan jatkossa luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue. Iso Saarisuon suojeluperusteina on kuusi luontodirektiivin liitteen I luontotyyppiä.

Laadittu Natura-arviointi (Ramboll 6.10.2025)

Arvioinnissa käytetty aineisto ja menetelmät

Arviointi on kohdistettu 10 kilometrin säteelle hankealueesta sijoittuviin SAC-alueisiin ja 15 kilometrin säteelle sijoittuviin SPA-alueisiin. Kuudelle kyseisellä vyöhykkeellä sijaitsevalle Natura-alueelle ei Natura-arvioinnin mukaan ole mahdollista syntyä kielteisiä vaikutuksia, joten ne on jätetty arvioinnin ulkopuolelle (Sikanoreikko (SAC/FI1200407), Äikänselkä (SAC/FI1200405), Nuottivaara–Puhakkasuo (SAC/FI1200402), Louhensuo (SAC/FI1200706), Kuorejärvi (SPA/FI1200455), ja Siikavaaran-Korpjoen seutu (SAC/FI1200401).

Natura-arvioinnin tärkeimpiä lähtöaineistoja ovat Natura-tietolomakkeet, Metsähallituksen SAKTI-kuviotietojärjestelmän biotooppiaineisto ja Suomen Lajitietokeskuksen havaintoaineistot. Natura-arvioinnissa noudatettiin LUOPAS-oppaan yksityiskohtaista ohjeistusta asianmukaisen Natura-arvioinnin laatimisesta.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontodirektiivin luontotyypeihin

Tuotantoalueen lähellä sijaitsevan Ison Jänisjärven lehdon ja leton Natura-alueen suojeluperusteena oleville luontotyypeille aiheutuu korkeintaan pieni kielteinen vaikutus, sillä Natura-alue ja hankealue sijaitsevat eri päävesistöalueilla.

Sähkönsiirtolinjan aiheuttamasta reunavaikutuksesta aiheutuu korkeintaan pieni kielteinen vaikutus Huokostörmän, Kuirivaaran ja Iso Saarisuon Natura-alueiden suojeluperusteluontotyypeihin.

Vaikutukset suojeluperusteena oleviin luontodirektiivin lajeihin

Suojeluperusteena oleville kasvilajeille ei aiheudu kielteisiä vaikutuksia hankkeen toteuttamisesta. Kuirivaaran suojeluperustelajille liito-oravalle sähkönsiirtoreitin rakentamisen vaikutukset verrattuna nykytilaan ovat korkeintaan pieniä kielteisiä.

Yhteisvaikutukset

Natura-alueiden ja hankealueen lähistöllä ei sijaitse viimeisimmän tiedon perusteella muita hankkeita, joiden yhteisvaikutusta Natura-alueisiin Tervakankaan tuulivoimapuiston kanssa olisi tarpeen arvioida.

Epävarmuustekijät ja lieventävät toimenpiteet

Geologisten ja kartta-aineistojen sekä lajitietokeskuksen havaintoaineistojen avulla on saatu riittävä kuva Natura-alueista sekä niiden suojeluperusteiden esiintymistä, että vaikutusten arviointi riittävällä tarkkuudella on voitu luotettavasti toteuttaa.

Lieventäviä toimenpiteitä ei tarvita, sillä vaikutukset ovat vähäisiä.

Johtopäätökset

Hankealueen rakennustoimenpiteet tai sähkönsiirtoreitin toteuttaminen eivät aiheuta nykytilanteeseen verrattuna merkittävää heikennystä. Korkeintaan pienimuotoisia kielteisiä vaikutuksia mahdollisesti syntyy, mutta nämä ovat pääosin lyhytkestoisia, palautuvat nopeasti, ja koskettavat epäsuorasti vain pientä osaa Natura-alueista.

Metsähallituksen lausunto laaditusta Natura-arvioinnista

Arvioinnin asianmukaisuus

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Tervakankaan tuulivoimahankkeen Natura-arviointi on kohdennettu oikeisiin Natura-alueisiin, ja siinä on tunnistettu kaikki alueiden suojeluperusteina olevat lajit ja luontotyytit.

Natura-arvioinnin kuvaus arvioitavasta hankkeesta on varsin puutteellinen. Natura-alueisiin kohdistuvien vaikutusten kannalta olennaisen sähkönsiirtolinjan rakennetta tai johtokäytävän leveyttä ei esitetä, eikä linjauksen sijoittumisesta suojeluperusteisiin nähden käsitellä. Natura-arvioinnista ei löydy mainintaa edes siitä, onko kyseessä kokonaan uusi voimajohto, vai sijoittuuko se joltain osin olemassa olevaan johtokäytävään. Natura-arvioinnissa ei mainita hankealueelle suunniteltujen tuulivoimaloiden etäisyyttä arvioitavista Natura-alueista, eikä siinä esitellä lainkaan tuulivoimarakentamiseen liittyvää muuta infrastruktuuria, kuten teitä, kaapeleita ja sähköasemia.

Metsähallitus toteaa, että kunnolliset kartat olisivat huomattavasti parantaneet Natura-arvioinnin luettavuutta ja selkeyttä. Arvioinnin ainoa kartta (kuva 4–1) on niin pienimittakaavainen, ettei siitä saa selkoa: esimerkiksi hankkeessa suunniteltu sähkönsiirtolinja näyttää kartan perusteella leikkaavan Huokostörmän ja Iso Saarisuon Natura-alueita. Huomattavana puutteena Metsähallitus pitää myös sitä, ettei

suojeluperusteluontotyyppien ja -lajien esiintymistä Natura-alueilla ole esitetty kartalla. Myöskään tekstissä ei käsitellä sitä, miten luontotyyppi- ja lajiesiintymät sijoittuvat suhteessa suunniteltuihin rakenteisiin.

Natura-arvioinnin johtopäätöksissä (kpl 6.2.4) todetaan, etteivät hankealueen rakennustoimenpiteet tai sähkönsiirtoreitin toteuttaminen aiheuta merkittävää heikennystä nykytilanteeseen verrattuna. Metsähallitus huomauttaa, ettei Natura-arvioinnissa hankkeen vaikutuksia arvioitaessa käytetä vertauskohtana nykyhetkeä vaan ajankohtaa, jolloin alue on liitetty Natura-verkostoon. Natura-arvioinnissa viitataan myös toistuvasti siihen, että luontotyyppivaikutukset kohdistuvat vain pieneen osaan Natura-alueista. Metsähallitus korostaa, että asianmukaisessa Natura-arvioinnissa vaikutukset tulee arvioida suojeluperustekohtaisesti, ei suhteessa koko Natura-alueen pinta-alaan.

Arvioinnissa käytetyt aineistot

Natura-arvioinnissa on käytetty pohjatietona Natura-tietolomakkeita, Metsähallituksen SAKTI-biotooppiaineistoa ja Lajitietokeskuksen havaintoaineistoja. Lukijalle jää kuitenkin epäselväksi, miten aineistoja on arvioinnissa hyödynnetty, sillä biotooppikuvia tai lajihavaintoja ei esitetä kartalla eikä niitä käsitellä myöskään tekstissä.

Metsähallitus pitää Natura-arvioinnin merkittävänä puutteena sitä, ettei siinä ole lainkaan hyödynnetty sähkönsiirtoreitin vaikutusalueelta Tervakankaan tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä kerättyä liito-oravan havaintoaineistoa (YVA-selostuksen liite 4b, Albus Luontopalvelut Oy 9.12.2025).

Vaikutukset Natura-alueiden suojeluperusteluontotyypeihin

Kiiminkijoen Natura 2000 -alue sekä Ison Jänisjärven lehdon ja leton Natura 2000 -alue

Metsähallitus pitää oikeana Natura-arvioinnin johtopäätöstä siitä, ettei hanke merkittävästi heikennä Kiiminkijoen ja Ison Jänisjärven lehdon ja leton Natura-alueiden suojeluperusteluontotyyppisiä, sillä tuulivoimalarakentamisen ja Natura-alueiden välissä kulkee päävesistöalueiden raja. Vesistöalueiden esittäminen kartalla olisi selkiyttänyt Natura-arviointia.

Huokostörmän, Kuirivaaran ja Iso Saarisuon Natura 2000 -alueet

Tuulivoima-alueen ulkoinen sähkönsiirtolinja on suunniteltu kulkevan lähemmäs sijaitsevien Huokostörmän ja Iso Saarisuon Natura-alueiden välissä. Natura-arvioinnissa esitettyihin johtopäätöksiin alueiden suojeluperusteluontotyypeihin kohdistuvista vaikutuksista on vaikea ottaa kantaa, koska linjan tarkempaa sijoittumista Natura-alueisiin nähden ei esitetä. Natura-arvioinnissa ei ole myöskään tietoa siitä, mitä luontotyyppisiä sähkölinjan vaikutusalueella tavataan. Edellä mainituista puutteista huolimatta Metsähallitus pitää oikeansuuntaisena arviota siitä, ettei hanke merkittävästi heikennä Kuirivaaran ja Iso Saarisuon Natura-alueiden suojeluperusteluontotyyppisiä,

sillä suunniteltu johtokäytävä sijaitsee Natura-alueisiin nähden Sammakontien toisella puolella.

Huokostörmän Natura-alueen etäisyys sähkönsiirtolinjasta on taulukon 4–14 mukaan 73 metriä ja kappaleen 6.2.1 mukaan 30 metriä. Natura-arvioinnin mukaan mahdollinen reunavaikutus kohdistuisi vain alle 0,1 %:iin Natura-alueen pinta-alasta. Metsähallitus toteaa, että vaikutukset Natura-alueeseen tulee arvioida suojeluperusteisesti. Natura-arvioinnissa suojeluperusteita ei mainita, mutta karttatarkastelun perusteella mahdollisesti lähellä suunniteltua sähkönsiirtolinjaa on reunavaikutukselle herkkää Lehdot-luontotyyppiä, jonka kokonaispinta-ala Natura-alueella on vain noin 2,7 hehtaaria. Lisäksi voimalinja kulkee kahden Huokostörmän Natura-alueelle laskevan puron yli, ja Pikkujoet ja purot -luontotyyppin pinta-ala Natura-alueella on SDF-tietolomakkeen perusteella vain 1,6 hehtaaria.

Metsähallitus toteaa, että edellä mainituista syistä arvioon sähkönsiirtolinjan vaikutuksista Huokostörmän Natura-alueen suojeluperusteluontotyyppisiin jää huomattavaa epävarmuutta.

Vaikutukset Natura-alueiden suojeluperustelajistoon

Vaikutukset luontodirektiivin liitteen II kasvilajeihin

Metsähallitus pitää oikeana Natura-arvioinnin johtopäätöstä siitä, ettei hanke merkittävästi heikennä Kiiminkijoen (lietetatar), Kuirivaaran (lettorikko) ja Ison Jänisjärven lehdon ja leton (salassa pidettävä laji) Natura-alueiden suojeluperusteina olevia kasvilajeja.

Vaikutukset liito-oravaan

Liito-oravan osalta merkittävänä heikentämisenä voidaan pitää kulkuyhteyksien katkeamista Natura-alueelta muuhun metsäelinympäristöverkostoon tai kulkuyhteyksien muuttamista niin kapeiksi, etteivät ne ole todellisuudessa toimivia (vrt. KHO 4.2.2015/269). Metsähallitus kiinnittää huomion siihen, että Tervakankaan YVA-selostuksen mukaan hankkeen suurimmat eläimistövaikutukset kohdistuvat juuri liito-oravaan, jonka kulkuyhteydet sähkönsiirtoreitin vaikutusalueella heikkenevät tai katkeavat, ja kaikkiaan sähkönsiirtoreitin vaikutukset liito-oravalle arvioidaan YVA-selostuksessa lieventämistoimenpiteet huomioidenkin merkittävydeltään *suureksi kielteiseksi*.

Liito-orava on Kuirivaaran Natura 2000 -alueen keskeinen suojeluperuste, ja lajille hyvin soveltuvien vanhojen kuusisekametsien luonnehtima Kuirivaara on todennäköisesti yksi liito-oravan tärkeimmistä ydinalueista Kainuun vaarajaksolla. Sähkönsiirtoreitin suunniteltu linjaus kulkee Kuirivaaran Natura-alueen itäpuolella koko Natura-alueen pituudelta. Sekä Metsähallitus että yhteysviranomaiset ovat hankkeen YVA-ohjelmasta antamissaan lausunnoissa todenneet, että hankkeeseen suunniteltu leveä sähkönsiirtolinja voi aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteena olevalle liito-oravalle, ja korostaneet liito-oravalle aiheutuvien

vaikutusten huolellista arvioimista. Natura-arvioinnissa uuden johtokäytävän vaikutukset liito-oravaan on kuitattu luokkaan "Ei vaikutusta" (taulukko 5–2) käytännössä ilman mitään perusteluja. Natura-arvioinnin mukaan liito-orava ja lettorikko ovat esiintymien sijoittumiseltaan tai ekologiaaltaan lajeja, joille hankkeen toteuttamisesta ei ole syytä olettaa syntyvän vaikutuksia. On epäselvää mihin väite perustuu, sillä liito-orava tunnetaan yleisesti varsin herkäksi elinympäristöjen pirstaloitumiselle ja kulkuyhteyksien katkeamiselle.

Metsähallitus toteaa, ettei Natura-arvioinnissa ole kuvattu liito-oravan kulkuyhteyksien kannalta olennaisia hankkeen ominaisuuksia, kuten voimalinjojen leveyttä. Myöskään lajin esiintymisestä Kuirivaaran Natura-alueella tai sen käyttämistä kulkuyhteyksistä ja elinympäristöistä Natura-alueen ympäristössä ei arvioinnissa esitetä mitään tietoa. Suojeluperusteisiin kohdistuvia vaikutuksia käsittelevässä Natura-arvioinnin taulukossa 6–4 mainitaan, että vaikutukset ulottuvat Kuirivaaran Natura-alueella vain sähkönsiirron lähelle kurrottuvan metsäkaistaleen kärkeen, eikä vaikutusalueelle sijoitu suojeluperustelajistoa. Metsähallitus huomauttaa, että Natura-arvioinnin aineistolähteenä mainitun Lajitietokeskuksen tietojen mukaan juuri kyseisessä, voimalinjaa lähimmäksi ulottuvassa Natura-alueen luonnonmetsäkuviassa on aiemmin tehty liito-oravahavaintoja.

Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä tehtiin liito-oravakartoitusta suunnitellulla sähkönsiirtoreitillä ja sen läheisyydessä vuosina 2024 ja 2025, ja kartoitukset ulottuivat Kuirivaaran Natura-alueen rajalle asti (YVA-selostus, kuva 32–9). Näitä Tervakankaan hankkeen omia inventointitietoja ei ole hyödynnetty arvioinnissa mitenkään. Kartoituksissa yli 20 kilometrin pituisen sähkönsiirtolinjan vaikutusalueelta havaittiin kaksi liito-oravan asuttamaa metsäaluetta, jotka molemmat sijoittuvat Kuirivaaran Natura 2000 -alueen rajan läheisyyteen Natura-alueen ja suunnitellun sähkönsiirtolinjan väliin. Muropuron alueella Kuirivaaran Natura-alueen ja suunnitellun voimajohtokäytävän välinen alue on kartoituksissa todettu liito-oravan aktiiviseksi reviiriksi ja mahdolliseksi siirtymäreitiksi (YVA-selostuksen liite 4a, kuva 6). On huomattava, että tällä alueella myös Natura-alueen puolelta on vanhoja havaintotietoja liito-oravasta. SVE1 halkaisee kahtia myös YVA-selostukseen rajatun, Kuirivaaran Natura-alueen lähelle sijoittuvan Makeamaan-Kellettiahon liito-oravaelinympäristön (YVA-selostuksen kuva 32–10). Edellä mainittujen alueiden merkitystä Kuirivaaran Natura-alueen liito-oravapopulaatiolle tai sähkölinjan vaikutuksia niihin ei käsitellä Natura-arvioinnissa.

Johtopäätökset

Metsähallituksen näkemyksen mukaan Tervakankaan Natura-arvioinnissa on lukuisia aiempaan lausunnossa käsiteltyjä puutteita, jotka liittyvät mm. hankekuvaukseen ja käytettävissä olevan aineiston hyödyntämiseen. Huokostörmän Natura-alueen suojeluperusteluontotyyppeihin kohdistuvien vaikutusten osalta arviointiin liittyy huomattavaa epävarmuutta edellä mainittujen syiden vuoksi. Merkittävimmät Natura-arvioinnin puutteet liittyvät liito-oravaan, ja Metsähallitus pitää Natura-arviointia

riittämättömänä sen varmistamiseen, ettei hankkeesta aiheudu Kuirivaaran Natura-alueen keskeiselle suojeluperustelajille liito-oravalle merkittävästi heikentävää vaikutusta.

Lausunnon on valmistellut maankäytön erityisasiantuntija Pauliina Kulmala.

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Mikael Nordström
Asiointijohtaja
Metsähallitus Luontopalvelut